

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci projednal ve veřejném zasedání konaném dne 31. ledna 2018 odvolání **státní zástupkyně** Krajského státního zastupitelství v Ostravě, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10.11.2016, č.j. 31 T 1/2014-4365, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b), f), odst. 2 tr.ř. se napadený rozsudek částečně zrušuje ve výroku o náhradě škody.

Podle § 265 tr.ř. a § 229 odst. 3 tr.ř. se Česká republika, Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Vyšehradská č. 16, 128 10 Praha 2, odkazuje se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 10.11.2016, č.j. 31 T 1/2014-4365, byl obžalovaný JUDr. Jaromír P. podle § 226 písm. b) tr.ř. zproštěn obžaloby pro skutek spočívající v tom, že

jako vedoucí organizační složky státu, Krajského soudu v Brně, IČ : 00215724, Rooseveltova 16, Brno, v rámci výkonu státní správy soudu

- porušil svou povinnost dle ustanovení § 12 odst. 4, § 14 odst. 1 a § 47 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, postupovat při právních a jiných úkonech, týkajících se majetku České republiky, s odbornou péčí podle tohoto zákona, a dalších právních předpisů, jimiž se hospodaření a nakládání s majetkem řídí,
- postupoval v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), zejména jednal v rozporu s ustanovením § 26 odst. 1 tohoto zákona, když nezajistil uvnitř orgánu veřejné správy řádnou předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací, a v rozporu s povinností vyplývající z ustanovení § 13 odst. 2 písm. b), bodů 1., 2., a 3. vyhlášky Ministerstva financí České republiky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, schvalovacím postupem příkazce operace neproověřil správnost operace, zejména ve vztahu k dodržení právních předpisů a opatření, přijatých orgány veřejné správy, a ve vztahu ke kritériím, stanoveným pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy, a dále ve vztahu k postupu a podmínkám stanoveným pro zadávání veřejných zakázek,
- porušil zákaz využití opčního práva stanovený v ustanovení § 99 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,

v úmyslu opatřit společnosti IMOS Brno, a.s., IČ : 25322257, se sídlem Olomoucká 174, Brno, ve značném rozsahu neoprávněnou výhodu zadal v rozporu s ustanovením § 99 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, veřejné zakázky na stavbu objektu SO 102 - budovy státního zastupitelství - v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 7 písm. b) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, přímo společnosti IMOS Brno, a.s., ačkoliv z výsledků jednání bylo zřejmé, že cena, kterou bude Krajský soud v Brně jako zadavatel povinen uhradit za realizaci nových stavebních prací při využití opčního práva, bude ve zjevném nepoměru k části předpokládané hodnoty plnění odpovídající opčnímu právu, přičemž tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky, když

1.

dne **7.3.2007**, po provedení jednacního řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 7 písm. b) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, na základě výzvy ze dne 15.12.2006, uzavřel za objednatele, Krajský soud v Brně, Dodatek č. 1 ke Smlouvě o dílo č. 607701/0595/06/PS mezi objednatelem Krajským soudem v Brně a zhotovitelem IMOS Brno a.s., zastoupeným předsedou představenstva Ing. Oldřichem Š., kdy předmětem dodatku bylo rozšíření předmětu díla "Justiční areál v Brně - stavba", realizovaného a financovaného v rámci Programu Ministerstva spravedlnosti České republiky 236 110 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny regionálních složek justice“, o nové stavební práce spočívající ve vybudování dvou podzemních podlaží objektu SO 102 (budova státního zastupitelství) za cenu ve výši 50.446.404 Kč včetně daně z přidané hodnoty, přičemž věděl, že smluvená cena je vyšší než cena obvyklá, a způsobil tak na majetku České republiky škodu ve výši 7.876.610 Kč včetně daně z přidané hodnoty,

2.

dne **23.10.2007**, po provedení jednacního řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 7 písm. b) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, na základě výzvy ze dne 14.2.2007, uzavřel za objednatele, Krajský soud v Brně, Dodatek č. 2 ke smlouvě o dílo č. 607701/0595/06/PS mezi objednatelem Krajským soudem v Brně a zhotovitelem IMOS Brno, a.s., zastoupeným předsedou představenstva Ing. Oldřichem Š., kdy předmětem dodatku bylo rozšíření předmětu díla "Justiční areál v Brně - stavba", realizovaného a financovaného v rámci Programu Ministerstva spravedlnosti České republiky 236 110 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny regionálních složek justice“ o nové stavební práce spočívající ve vybudování nadzemních podlaží objektu SO 102 (budova státního zastupitelství) za cenu 226.865.559 Kč včetně daně z přidané hodnoty, přičemž věděl, že smluvená cena je vyšší než cena obvyklá, a způsobil tak na majetku České republiky škodu ve výši 27.149.842 Kč včetně daně z přidané hodnoty,

svým jednáním tak jako předseda Krajského soudu v Brně podílející se na plnění úkolů společnosti a státu a používající pravomoci, která mu byla v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů svěřena, v úmyslu způsobil České republice škodu a opatřit společnosti IMOS Brno, a.s., ve značném rozsahu neoprávněné výhody a prospěch úmyslně nesplnil povinnost vyplývající z jeho pravomoci a oprávnění, porušil podle zákona mu uloženou povinnost spravovat majetek České republiky a současně závažným způsobem porušil pravidla hospodářského styku stanovená obecně závazným předpisem, a takto opatřil společnosti IMOS Brno, a.s., neoprávněný prospěch ve výši 35.026.452 Kč a České republice způsobil škodu ve výši 35.026.452 Kč,

v němž byl **obžalobou státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě, sp.zn. 4 KZV 31/2012**, spatřován trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a), c) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 3, zákona

č. 140/1961 Sb., trestní zákon, a trestný čin porušování závazných pravidel hospodářského styku podle § 127 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon,

neboť skutek není trestným činem.

2. Proti tomuto rozsudku podala státní zástupkyně odvolání v neprospěch obžalovaného JUDr. Jaromíra P. do zprošťujícího výroku o vině.
3. Opravný prostředek státní zástupkyně považuje zprošťující výrok o vině za nesprávný. Odvolatelka má za to, že nalézací soud se při svém rozhodování důsledně neřídil zejména ustanovením § 2 odst. 6 tr.ř., když jím prezentovaná skutková zjištění neodpovídají kompletnímu rozsahu a obsahu provedených důkazů, jelikož část důkazů byla ze strany nalézacího soudu při jeho hodnocení opomenuta a provedení případných dalších důkazů bylo z jeho strany nahrazeno jeho subjektivními a nijak nepodloženými úvahami. Neztožnila se s argumentací soudu I. stupně. Nadále má za to, že obžalovaný JUDr. Jaromír P. porušil citované povinnosti stanovené právními předpisy uvedenými v obžalobě, kdy
 - nepostupoval při právních a jiných úkonech týkajících se finančních prostředků poskytovaných z majetku České republiky s odbornou péčí řádného hospodáře a
 - nezajistil u Krajského soudu v Brně řádnou předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací vztahujících se k posouzení správnosti operace, zejména ve vztahu k dodržení právních předpisů a opatření, přijatých orgány veřejné správy, a ve vztahu ke kritériím stanoveným pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy a dále ve vztahu k postupu a podmínkám stanoveným pro zadávání veřejných zakázek, konkrétně prověření oprávněnosti využití ze strany Krajského soudu v Brně jako zadavatele deklarované opce, a
 - zadání veřejné zakázky na nové stavební práce na podzemních i nadzemních podlažích objektu SO 102 zadal bez zjevného důvodu přímo zhotoviteli společnosti IMOS Brno, a.s., bez konání samostatného výběrového řízení otevřeného pro další potencionální účastníky, na jehož základě by bylo možno objektivně posoudit výhodnost nabídky učiněné ze strany společnosti IMOS Brno, a.s.,
 - vědomě připustil, že nabídka učiněná ze strany společnosti IMOS Brno, a.s., objektivně a nedůvodně nadhodnotila cenu zadávaných stavebních prací ve výši přesahující 35 mil. Kč, byť se jednalo o práce realizované na obou objektech paralelně prakticky ve stejnou dobu.
4. Dále uvedla, že výstavba justičního areálu v Brně byla specifickým a vysoce finančně, časově i logisticky náročným projektem, na jehož realizaci se podílelo větší množství osob, přičemž toto „soukolí“ jednotlivých v projektu angažovaných osob mělo poměrně striktně vymezen rozsah svých dílčích kompetencí. Obžalovanému není kladeno za vinu pochybení stavebního či stavebně technického rázu, ale právě jen a výlučně pochybení v souvislosti s nastavením a následným dodržováním takových postupů u Krajského soudu v Brně (za který jako samostatnou organizační složku státu nesl přímou odpovědnost), které by umožnily co nejhospodárnější a maximálně průkazné nakládání s finančními prostředky České republiky. Byť Krajský soud v Brně postupoval v návaznosti na posouzení a dílčí udělené souhlasy ze strany Ministerstva spravedlnosti ČR či Ministerstva financí ČR, jeho právní subjektivita obecně i konkrétně ve vztahu ke společnosti IMOS Brno, a.s., zůstala po celou dobu realizace výstavby areálu nedotčena.
5. Otázka posouzení a sjednání co nejvýhodnější ceny stavebních prací dle uvedených dodatků v situaci, kdy bylo všeobecně známo, že Ministerstvo spravedlnosti ČR má omezené finanční zdroje pro výstavbu a dostavbu areálu, pak byla rovněž fakticky ve výlučné gesci vedoucího pracovníka tohoto soudu. Pouze tento (jím vedený) soud měl přímý právní vztah se společností IMOS Brno, a.s., a měl tak možnost vyjednat takové podmínky spolupráce, aby

nedošlo k poškození finančních zájmů České republiky. Z dokazování (zejm. z výsledků svědků za Ministerstvo spravedlnosti ČR) bylo prokázáno, že kontrola jimi prováděná při nakládání s majetkem státu měla v zásadě pouze metodický a spíše formálně koncepční charakter. Zjednodušeně řečeno jejím účelem bylo zejména udržení konkrétní realizované investiční akce v mezích předem stanovených (a dodatečně měněných) finančních limitů daného resortu vyplývajících z omezeného státního rozpočtu. Hovořit v této souvislosti o „pokynu“ ze strany Ministerstva spravedlnosti ČR, aby obžalovaný, resp. Krajský soud v Brně, využil opce a uzavřel oba zmíněné dodatky se společností IMOS Brno, a.s., je proto zavádějící. Odvolatelka se domnívá, že zadání řádného (otevřeného) výběrového řízení pro zhotovení objektu SO 102 nikdo ze zúčastněných fakticky na pořad dne nepřinesl a touto alternativou se seriózně nezabýval. Z ničeho nevyplývá, aby Krajský soud v Brně neměl mít důvod snažit se tento postup navrhnout, prosadit a realizovat.

6. Pokud se jedná o tvorbu cen v obou předmětných dodatcích, tak z dokazování vyplynulo, že touto se na straně Krajského soudu v Brně obžalovaný a fakticky ani nikdo jiný nezabýval a nezkoumal ji. Pokud byl v tomto směru činěn v průběhu hlavního líčení dotaz na tehdejší zaměstnance obou dotčených ministerstev, tito shodně uváděli, že kalkulace cen nebyla předmětem jejich posuzování, neboť tato záležitost byla plně v gesci Krajského soudu v Brně, který měl přímý smluvní vztah se zhotovitelem; na ministerstvech bylo toliko zkoumáno, zda uvedenými dodatky budou dodrženy (nebudou narušeny) maximální finanční limity stanovené v systému ISPROFIN a zda pro realizaci výstavby je či bude dostatek finančních prostředků. Pokud byl pak totožný dotaz položen zaměstnancům Krajského soudu v Brně, ti shodně odkazovali na „kontrolu“ prováděnou na ministerstvech. Stavební dozor se zabýval primárně toliko rozsahem prováděných a fakturovaných prací a položky z rozpočtů ověřoval jen namátkově, ani Ministerstvem spravedlnosti ČR přizvané externí subjekty, které hledaly úspory v projektu zpětně, pouze u objektu SO 101 či případně pouze u realizovaných víceprací.
7. Odvolatelka nesouhlasí s úvahou nalézacího soudu, že využití opčního práva zajistilo v celém projektu nespornou a výraznou úsporu časovou (v rozsahu minimálně dvou let) i finanční (v nezjištěné výši), když stavbu nebylo nutné dílčím způsobem zakonzervovat a poté odkonzervovat a složky justice měly požadované prostory k dispozici dříve. Tato dedukce není podložena žádným objektivně ověřitelným důkazem a veskrze koresponduje s opakovaně sugerovanou námitkou obhajoby, že pokud by opce nebyla aplikována, bylo by nutné provádět kompletní (nové) výběrové a návazně stavební řízení, což by trvalo minimálně další dva roky, to vše při zakonzervování státu quo stavby.
8. Pokud byli dotazováni na časové a finanční relace zakonzervování stavby a její následné dodatečné odkonzervování a dokončení svědci s předpokládanou odbornou erudicí (např. zástupci stavebního dozoru), tito se nebyli schopni a v zásadě ani ochotni k dotazovanému vyjádřit, neboť by se - podle jejich vyjádření - jednalo z jejich strany o pouhou a ničím nepodloženou spekulaci. Vyslovená úvaha nalézacího soudu o časové i finanční úspoře proto postrádá adekvátní podklad v provedených důkazech. Pokud ji pak soud používá jako protiargument ke stanovisku obžaloby, není takový postup souladný s principy provádění a hodnocení důkazů. Měl-li soud v úmyslu tuto argumentaci užít, bylo na místě uvedené okolnosti blíže zkoumat a důkazně zadokumentovat, např. formou odborného znaleckého zkoumání.
9. Stejně za důkazně nepodložený závěr považuje odvolatelka dedukci nalézacího soudu v tom smyslu, že ceny položek u objektu SO 102 kalkulované v dodatcích č. 1 a 2 smlouvy o dílo byly oproti položkám u objektu SO 101 navýšeny z důvodu úvěrování na straně zhotovitele stavby, tj. společnosti IMOS Brno a.s. Učiněno tak mělo být legitimně s tím, že takto byla vyřešena otázka nedostatečného financování ze strany Ministerstva spravedlnosti ČR.

počínaje rokem 2007 a současně bylo vyloučeno sankcionování objednatele díla z důvodu pozdních úhrad vystavených faktur.

10. Odvolatelka má za to, že obžalovaný, další zaměstnanci krajského soudu, či zaměstnanci obou dotčených ministerstev a ani společnosti IMOS Brno, a.s., nikdy kategoricky neuvedli, že by ceny položek objektu SO 102 kalkulované v dodatcích č. 1 a 2 smlouvy o dílo byly skutečně navýšeny (oproti srovnatelným položkám u objektu SO 101) z důvodu úvěrování na straně zhotovitele stavby. Ba naopak. Slyšené osoby pouze připustily, že v určitém časovém období takováto okolnost byla zmiňovaná, ale nikdo z nich nebyl schopen uvést, zda k tomuto navýšení návazně skutečně došlo, kdy konkrétně, v jaké výši, s jakým odůvodněním (např. s odkazem na konkrétní úvěrové podmínky sjednané na straně zhotovitele), jak bylo toto navýšení v rámci obou dotčených dodatků kalkulováno a v jaké položce rozpočtu je vyjádřeno. Dílčí a fakticky osamocené sdělení svědka Jana L. za Krajský soud v Brně nemůže v tom případě obstát ve světle ostatních vyjádření obžalovaného a svědků. Zdůraznila, že navýšení cen nepotvrdili ani zástupci společnosti IMOS Brno, a.s., kteří předmětné nacenění provedli. Z vyjádření nalézacího soudu na jiném místě jeho rozhodnutí (poslední věta na str. 51 rozsudku) lze nicméně nabýt dojmu, že ani soud si předmětnou otázku zcela nevyjasnil a má v tomto směru i po provedeném dokazování jisté pochybnosti. V tomto směru se nabízí doplnění dokazování např. osobním výslechem svědka Jana L. k objasnění bližších okolností jeho vyjádření.
11. Ve vztahu k soudem namítanému nezohlednění ze strany obžaloby vlivu inflace, odstupu času od uzavření původní smlouvy o dílo a skutečnosti, že některé zkoumané položky byly odlišné a není je proto možné poměřovat, odvolatelka namítla, že výstavba objektů SO 101 a SO 102 probíhala fakticky paralelně, tedy v téměř shodném časovém okamžiku, a mezi uzavřením původní smlouvy o dílo a uzavřením dodatků č. 1 a 2 k této neuplynul nikterak zásadně dlouhý časový úsek, v jehož průběhu by výrazným způsobem došlo k navýšení průměrné roční míry inflace. Na internetových stránkách Českého statistického úřadu www.czso.cz se podává, že tato v r. 2006 činila 2,6 % a v r. 2007 2,8 %. Mimo to mezi roky 2006 a 2007 nedošlo ke změně základní ani snížené sazby daně z přidané hodnoty.
12. K námitce, že navýšení cen u dodatků č. 1 a 2 nemohl obžalovaný zjistit, neboť toto nebylo pro laika rozpoznatelné, odvolatelka namítla, že právě v tomto směru se projevila absence takových kontrolních mechanismů u Krajského soudu v Brně (zajištění řádné předběžné kontroly plánovaných a připravovaných operací vztahujících se k posouzení správnosti operace, zejména ve vztahu k dodržení právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy, a ve vztahu ke kritériím stanoveným pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy a dále ve vztahu k postupu a podmínkám stanoveným pro zadávání veřejných zakázek, konkrétně prověření oprávněnosti využití ze strany Krajského soudu v Brně jako zadavatele deklarované opce), které by neoprávněné navýšení ceny díla u objektu SO 102 a jeho zjevný nepoměr ve vztahu k části předpokládané hodnoty plnění odpovídající občinnému právu odhalily. Dle jejího názoru tak obžalovaný vědomě připustil, že tvorba cen v dodatcích č. 1 a 2 byla v plné gesci zhotovitele díla, a přestože pro využití opce stanovily oba v relevantní době platné zákony o veřejných zakázkách poměrně striktní pravidla, na jejich naplnění zcela rezignoval a akceptoval stanovisko zhotovitele, přestože jím stanovená cena díla byla nedůvodně navýšena.
13. Za těchto skutkových závěrů je nesporné, že jediným vhodným postupem obžalovaného, mělo být zadání řádného výběrového řízení otevřeného pro další potenciaální účastníky, na jehož základě by bylo možno objektivně posoudit výhodnost nabídky učiněné ze strany společnosti IMOS Brno, a.s. Tím, že stavební práce byly s využitím opce zadány dosavadnímu zhotoviteli, obžalovaný vědomě připustil, že nabídka učiněná ze strany

společnosti IMOS Brno, a.s., objektivně a nedůvodně nadhodnotila cenu zadávaných stavebních prací v řádu desítek milionů Kč, byť se jednalo o práce realizované na obou objektech fakticky souběžně.

14. Ve vztahu k námitce, že v průběhu dokazování nebyly zjištěny žádné vazby obžalovaného na společnost IMOS Brno, a.s., či její zaměstnance, odvolatelka uvedla, že žádná ze skutkových podstat aplikovaných trestných činů nevyžaduje existenci výslovné „vazby“ či „vazeb“ mezi možným pachatelem a osobou, které jsou neoprávněný prospěch či neoprávněné výhody opatrovány. Za druhé, i kdyby tyto vazby fakticky existovaly, není důvodné se domnívat, že by zúčastněné strany o nich otevřeně chtěly hovořit.
15. Pokud bylo obhajobou opakovaně poukazováno na „nátlak“ ze strany Krajského státního zastupitelství v Brně, resp. přímo JUDr. C. jako jeho vedoucího pracovníka, aby objekt SO 102 byl vystaven současně s objektem SO 101, pak tato skutečnost je pro předmět vedeného řízení zcela irelevantní a není důvodu, aby se nalézací soud ve svém rozhodnutí o ni jakkoli opíral a argumentoval jí. Role obžalovaného a JUDr. C. z hlediska kompetencí, jaké při výstavbě Justičního areálu v Brně náležely obžalovanému, resp. Krajskému soudu v Brně, a JUDr. C., resp. Krajského státního zastupitelství v Brně, byly diametrálně odlišné. Krajské státní zastupitelství v Brně ani JUDr. C. nebyli při této stavební akci z právního hlediska účastníky předmětných smluvních vztahů ani relevantních vztahů k Ministerstvu spravedlnosti ČR. Případná argumentace Krajského státního zastupitelství v Brně, a stejně tak ostatních zúčastněných složek justice, aby dostavba byla realizována komplexně a v co nejkratším termínu, je pro danou právní otázku bezpředmětná, přestože z lidského hlediska jinak pochopitelná i odůvodněná. Nelze jí však přisuzovat adekvátní právní účinky a na tomto místě relevantní důkazní hodnotu.
16. Nalézací soud se rovněž vůbec nezabýval případným nedbalostním trestněprávním jednáním obžalovaného v napadeném rozhodnutí a jeho úvahy, kterými vyloučil možnou odpovědnost obžalovaného za neúmyslné trestněprávní jednání, jsou v zásadě nepřezkoumatelné.
17. Odvolatelka namítla taktéž nesprávnost v písemném vyhotovení napadeného rozsudku, když oproti tomu, v jaké podobě byl u hlavního líčení konaného dne 10.11.2016 vyhlášen, obsahuje navíc výrok, jímž byla *podle § 229 odst. 3 tr. ř. Česká republika, Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Vyšehradská č. 16, 128 10 Praha 2, se svým nárokem na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních*. Ve stejné formě je vyhotoven také protokol z tohoto hlavního líčení (uvedený výrok obsahuje), přestože zvuková nahrávka zachycující průběh vyhlášení předmětného rozhodnutí uvedený výrok neobsahuje. V tomto směru byla souběžně ke Krajskému soudu v Ostravě podána námitka nesprávné protokolace.
18. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby vrchní soud podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2, věta za středníkem, tr.ř. zrušil v napadeném rozsudku jako nezákonný výrok o vině, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, a současně aby podle § 259 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. ř. věc vrátil Krajskému soudu v Ostravě k novému projednání a rozhodnutí.
19. Z podnětu podaného odvolání Vrchní soud v Olomouci, jako soud odvolací, přezkoumal podle § 254 tr.ř. zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozsudku, i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytykaných vad, a dospěl k následujícím závěrům.
20. Rozsudek byl napaden odvoláním splňujícím obsahové náležitosti (§ 249 odst. 1 tr.ř.), které v zákonné lhůtě (§ 248 odst. 1 tr.ř.) podala k tomu oprávněná osoba (§ 246 odst. 1 písm. a/ tr.ř.). Protože nenastal důvod k zamítnutí či odmítnutí odvolání podle § 253 odst. 1, resp. odst. 3 tr.ř., nařídil k jeho projednání vrchní soud veřejné zasedání, v němž intervenující státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci na podaném

odvolání setrval.

21. Řízení předcházející napadenému rozsudku není zatíženo žádnými procesními vadami, které by měly dopad v nesprávnosti skutkových zjištění krajského soudu nebo v porušení práva obžalovaného na obhajobu. Trestní stíhání obžalovaného bylo zahájeno zákonem předpokládaným způsobem postupem podle § 160 odst. 1 tr.ř. dne 19.10. 2012. Obžalovaný měl možnost se k zahájenému trestnímu stíhání vyjádřit jak ve stadiu přípravného řízení, tak v hlavním líčení před soudem, přičemž tohoto oprávnění využil v souladu s ustanovením § 33 odst. 1 tr.ř. Od počátku trestního stíhání obžalovaného byla policejními orgány respektována ustanovení o provádění důkazů v trestním řízení, včetně požadavků plynoucích z důvodů nutné obhajoby. V řízení před soudem I. stupně byla respektována zásada ústnosti a bezprostřednosti provádění důkazů. Lze tak konstatovat, že řízení předcházející vydání napadeného rozsudku není zatíženo žádnou procesní vadou mající vliv na správnost skutkových zjištění, která by založila důvod ke zrušení rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a) tr.ř.
22. Rozhodnutí samotné, které bylo vyhotoveno v písemné podobě a doručeno procesním stranám, splňuje kritéria obsažená v ustanovení § 120 tr.ř. z hlediska struktury rozsudku, a pokud se týká jeho odůvodnění, pak i ustanovení § 125 tr.ř. (soud **stručně** vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil – str. 4-55). S vývody obsaženými v odůvodnění napadeného rozsudku se vrchní soud ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje.
23. Procesními vadami nezatížené dokazování bylo provedeno v takovém rozsahu, že umožňuje odvolacímu soudu učinit závěr o tom, že krajský soud provedl dokazování v rozsahu nezbytném pro náležité zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 2 odst. 5 tr.ř.) a které potřeboval pro své rozhodnutí. Postup krajského soudu byl v souladu se zákonem, i pokud jde o hodnocení provedených důkazů. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku, hodnotil soud prvního stupně důkazy podle svého vnitřního přesvědčení, založeného na uvážení podstatných okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu podle § 2 odst. 6 tr.ř. Z provedených důkazů vyvodil krajský soud pak i logické závěry, které v dostačujícím rozsahu rozvedl v odůvodnění rozsudku. Vrchní soud konstatuje, že hodnocení důkazů je oprávněním soudu prvního stupně, přičemž odvolací soud je vázán hodnocením takto provedených důkazů s výjimkou těch důkazů, které by sám ve veřejném zasedání znovu provedl (§ 263 odst. 7 věta druhá tr.ř.). Taková potřeba však s ohledem na důkazní situaci nenastala. Návrhy na doplnění dokazování v řízení před odvolacím soudem ve veřejném zasedání procesními stranami uplatněny nebyly.
24. Po přezkoumání věci odvolací soud konstatuje, že opravný prostředek státní zástupkyně nemůže vést ke zvrácení rozhodnutí soudu prvního stupně a stěžejní námitce opravného prostředku, která směřuje do hodnocení důkazů krajským soudem, nelze přisvědčit, neboť toto hodnocení důkazů dle závěru odvolacího soudu není v extrémním nesouladu se zjištěným skutkovým stavem věci.
25. Odvolací soud nesdílí výhradu opravného prostředku, že by obžalovaný nepostupoval dostatečně odpovědně při prověřování využití oprávněnosti opčního práva a zadal veřejnou zakázku na nové stavební práce na podzemních a nadzemních podlažích objektu SO 102 (budova státního zastupitelství) *bez zjevného důvodu* přímo zhotoviteli společnosti IMOS Brno, a.s., a vědomě tak připustil, že nabídka učiněná ze strany IMOS, a.s., byla objektivně a nedůvodně nadhodnocena.
26. Lze konstatovat, že hlavní příčinu v předmětné trestní věci je možno spatřovat v zásadním nedostatku, který provázel výstavbu JAB již od samého počátku celé akce a který spočíval v nedostatečné činnosti jak krajského soudu, tak zejm. MSp jako řídicího a kontrolního

orgánu, ve fázi zpracování projektové dokumentace, což ovšem bylo dáno nedostatečně nastavenými finančním limity ze strany MSp, přičemž možnosti krajského soudu v této přípravné fázi tak byly velmi omezené. To způsobilo, že předpokládané náklady stavby činily dle projektové dokumentace 2.179 mil. Kč, oproti nákladům uváděným projektantem v zadávacím řízení ve výši 805 mil. Kč. *I přes tuto skutečnost MSp souhlasilo se zadáním stavebních prací dodavateli dle této projektové dokumentace, přestože byl projekt zaregistrován v informačním systému programového financování MF s celkovými náklady 768 mil. Kč, a přestože financování projektu ve výši 2.179 mil. Kč nebylo zajištěno.* Ostatní vše, co následovalo při výstavbě JAB, bylo již jen důsledkem a hledáním co nejoptimálnějších řešení na dokončení celé investiční akce, které mohly zakládat a také založily odpovědnost krajského soudu jako investora stavby v jiných odvětvích práva, ať už správního, finančního či obchodního, nikoliv však trestního, promítajícího se v trestní odpovědnosti osoby obžalovaného JUDr. Jaromíra P. jako vedoucího organizační složky státu, Krajského soudu v Brně. V těchto souvislostech je nutno zejm. akcentovat tu skutečnost, že *investor (krajský soud) mohl veškerá rozhodnutí realizovat až po souhlase MSp, jinak by nebylo možné ve výstavbě objektu pokračovat, neboť by jím nebyly uvolněny žádné finanční prostředky.* Ani odvolací soud nesdílí názor odvolatelky, že úloha MSp tak měla spočívat pouze v metodickém a formálně koncepčním charakteru vedení. Výpovědi svědků, pracovníků MSp nelze totiž hodnotit izolovaně bez vzájemných souvislostí s provedenými listinnými důkazy, ze kterých vyplývá jak řídicí, tak kontrolní činnost MSp při realizaci výstavby JAB.

27. Z provedeného dokazování bylo rovněž zjištěno, že průběh výstavby JAB významně negativně ovlivnily dva faktory. Prvním z nich byla skutečnost, že z důvodů stavebně technických bylo nezbytné realizovat výstavbu objektů SO 101 (budova soudu) a SO 102 (budova státního zastupitelství) *jako jeden celek* a druhým pak bylo stanovení limitu čerpání finančních prostředků na předmětnou stavbu MF ČR pro rok 2006 jen ve výši 20 mil. Kč (částka byla vyčerpána na realizaci projektové dokumentace a na technický dozor investora, což znamenalo, že provedené práce v r. 2006 cca za 108 mil. Kč nesl ke své tíži dodavatel stavby, který tak finančně překlenuval odvedené práce) a dále problematika krácení investičních výdajů vládou ČR v letech 2007-2009.
28. Z provedeného dokazování rovněž vyplynulo, že v případě, pokud by došlo k zastavení stavby a jejímu následnému zakonzervování na 3 kalendářní roky (nejen z důvodu nedostatku finančních prostředků ale i technických požadavků – viz. odstranění milánských stěn zabezpečujících suterény stavby nejméně po dvou letech), znamenalo by to nemalé náklady, které Odbor Generální inspekce, oddělení finanční a majetkové kontroly MSp, orientačně vyčíslil částkou 75 – 100 mil. Kč, nehledě na další náklady spojené s dalším zahájením stavby a to v objemu 1 %- 2 % rozpočtových nákladů stavby, přičemž v tomto odhadu nejsou zahrnuty náhrady, které by mohly uplatňovat dotčené firmy (subdodavatelé) v souvislosti s odstoupením od již uzavřených smluv, a pokuty, kdy tyto další náklady by se mohly pohybovat v řádu více jak několik desítek mil. Kč. Odvolací soud nesdílí výhradu opravného prostředku, že by k této problematice měl být zpracováván znalecký posudek, aby tak bylo postaveno najisto, že závěr krajského soudu o časových a finančních úsporách při pokračování výstavby oproti dalším finančním nákladům při zastavení a zakonzervování stavby má své opodstatnění.
29. Postup, který obžalovaný JUDr. Jaromír P. zvolil po předjednání s odpovědnými pracovníky MSp a jeho souhlasem na dokončení výstavby JAB za využití opčního práva, při dodržení požadavku, že *cena celého díla nepřekročí celkovou cenu stanovenou MSp* a při hledání úsporných opatření, aby bylo možno celou výstavbu ufinancovat a dokončit, s čímž i dodavatel vyslovil souhlas, bylo i dle názoru odvolacího soudu adekvátním a správným řešením, aby se zabránilo dalšímu prodražování celé investiční akce.

30. Po přezkoumání věci proto odvolací soud nesdílí výhradu opravného prostředku, že jediným vhodným postupem ze strany investora mělo být zadání nového řádného výběrového řízení otevřeného pro další potenciační účastníky, na jehož základě by bylo možno objektivně posoudit výhodnost učiněné nabídky ze strany společnosti IMOS Brno, a.s.
31. V případě namítané problematiky tvorby cen u dodatků č. 1 a 2. smlouvy o dílo odvolací soud nesdílí námitku odvolatelky, že obžalovaný vědomě připustil, že tvorba cen byla v plné gesci zhotovitele díla. Z provedeného dokazování zcela zřetelně vyplývá, že cena za stavební práce a dodávky u dodatku č. 2 smlouvy o dílo byla konsenzem všech zainteresovaných subjektů (MSP, investor, dodavatel), aby mohla být schválena změna financování MF ČR, byla výsledkem posouzení odbornými firmami, a byť to z výpovědi svědků neplyne, lze z listinných důkazů *usuzovat*, že v cenách jednotlivých položek byly taktéž zohledněny jak náklady dodavatele související s odsunutím plateb až do r. 2008 (první platba byla provedena za stavbu nadzemní části SO 102 až 12.2.2008), tak i odstup času 1,5 roku od naceňování položek SO 101 a SO 102, vliv inflace a nárůst cen stavebních prací a služeb, čímž je i vysvětlitelný celkový nárůst ceny díla. Materiály, ze kterých by bylo možno zjistit, jakým způsobem byly finanční náklady zahrnuty do ceny podzemní části budovy SO 102, nejsou již v současné době dohledatelné. Závěr odvolatelky o tom, že ze strany IMOS, a.s. (dodavatele), došlo k *nedůvodnému nadhodnocení* zadávaných stavebních prací, pak s ohledem na výše uvedené dle názoru odvolacího soudu nelze jednoznačně vyvodit.
32. V těchto souvislostech nelze rovněž přehlédnout z hlediska hodnocení zaviněného jednání obžalovaného, že *konkrétní činnost v přípravě podkladů* pro uzavření dodatku č. 2 *vykonával pro investora k tomu určený odborný aparát* – vedoucí odboru investic Jan L. a stavebně technický dozor (firma PRODA s.r.o.).
33. Podstatná pro posouzení věci je dle názoru odvolacího soudu rovněž skutečnost, kterou se soud I. stupně správně zabýval, že na dodatek č. 2 ke smlouvě o dílo na výstavbu budovy SO 102 nelze nahlížet izolovaně, jak to činí odvolatelka, ale v kontextu celé smlouvy o dílo a výsledku výstavby JAB jako celku, kdy nebyly ze strany investora překročeny závazné limity stanovené MSP pro výstavbu, naopak došlo k dalším finančním úsporám, celý projekt byl nakonec úspěšně realizován v přiměřeném čase, čehož by i dle názoru odvolacího soudu nebylo dosaženo, pokud by byl zvolen postup namítaný odvolatelem (nové výběrové řízení na výstavbu objektu SO 102).
34. Výhradě opravného prostředku, že se krajský soud nezabýval případným nedbalostním trestně právním jednáním obžalovaného, odvolací soud nepřisvědčil. Závěr soudu I. stupně v tomto směru je obsažen na str. 54 odůvodnění rozsudku a odvolací soud se s ním ztotožňuje.
35. Podle § 226 písm. b) tr.ř. soud zproští obžalovaného obžaloby tehdy, jestliže v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.
36. Z provedeného dokazování ve věci jednoznačně vyplynulo, že to, co tvořilo základ skutku a také bylo popsáno ve skutkové větě podané obžaloby, se skutečně stalo. Na straně druhé však nebylo prokázáno zavinění obžalovaného ke spáchaným trestným činům kladeným mu za vinu. Za tohoto stavu věci pak krajský soud dle závěru odvolacího soudu nepochybil, pokud obžalovaného JUDr. Jaromíra P. zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) tr.ř., když dospěl ke správnému závěru, že zažalovaný skutek není trestným činem. V podrobnostech lze opět odkázat na příléhavé odůvodnění rozsudku na str. 42-55.
37. Pokud přece jen vrchní soud z podnětu odvolání státní zástupkyně zrušil částečně napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), f), odst. 2 tr.ř., bylo tomu tak proto, že vydané rozhodnutí je vadné ve výroku o náhradě škody, který nebyl v hlavním líčení v rozsudku vyhlášen (viz zvukový záznam o průběhu hlavního líčení), přestože byl takto odhlasován

v závěrečné poradě senátu, což předseda senátu odvolacího soudu zjistil postupem podle § 58 odst. 4 tr.ř.

38. Podle § 128 odst. 2 tr.ř. vyhlášení rozsudku musí být v naprosté shodě s obsahem rozsudku tak, jak byl odhlasován.
39. Odůvodnění rozsudku soudu I. stupně v části IV. týkající se adhezního řízení (str. 55-56) neodpovídá skutečnému stavu věci, a proto bylo nezbytné na tuto vadu odpovídajícím procesním způsobem v rámci odvolacího řízení reagovat.
40. Podle 265 tr.ř. zruší-li odvolací soud napadený rozsudek toliko mj. ve výroku o náhradě škody a nerozhodne-li sám ve věci, odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.
41. Z obsahu spisu vyplývá, že k trestnímu řízení se řádně a včas s nárokem na náhradu škody připojila Česká republika, Ministerstvo spravedlnosti, a to jednak písemným podáním doručeným krajskému soudu dne 1.4.2014 (č.l. 3896-3899, sv. 14), jednak na počátku hlavního líčení prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (č.l. 4035, sv. 15). Škoda byla vyčíslena částkou 35.026.452 Kč včetně zákonných úroků z prodlení ode dne 1.4.2014.
42. Přestože byl nárok poškozeného uplatněn včas a řádně, nelze o něm v případě zprošťujícího výroku rozhodnout jinak, než tak, že se bez dalšího poškozený se svým nárokem na náhradu škody podle § 229 odst. 3 tr.ř. odkazuje na řízení ve věcech občanskoprávních.
43. Jelikož v případě obžalovaného JUDr. Jaromíra P. byl zprošťující výrok o jeho vině shledán vrchním soudem správným a zákonným a nebylo nezbytné do rozsudku krajského soudu jinak zasahovat než tak, že bude napraveno jeho pochybení ohledně výroku o náhradě škody, rozhodl vrchní soud způsobem, jak je uveden ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Do dvou měsíců od jeho doručení je možno proti němu podat dovolání. Dovolání mohou podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí a obviněný pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se za dovolání nepovažuje. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni (v daném případě u Krajského soudu v Ostravě). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 4 tr.ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu, s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr.ř. nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Olomouc 31. ledna 2018

JUDr. Vladislav Šlapák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Šimanská.